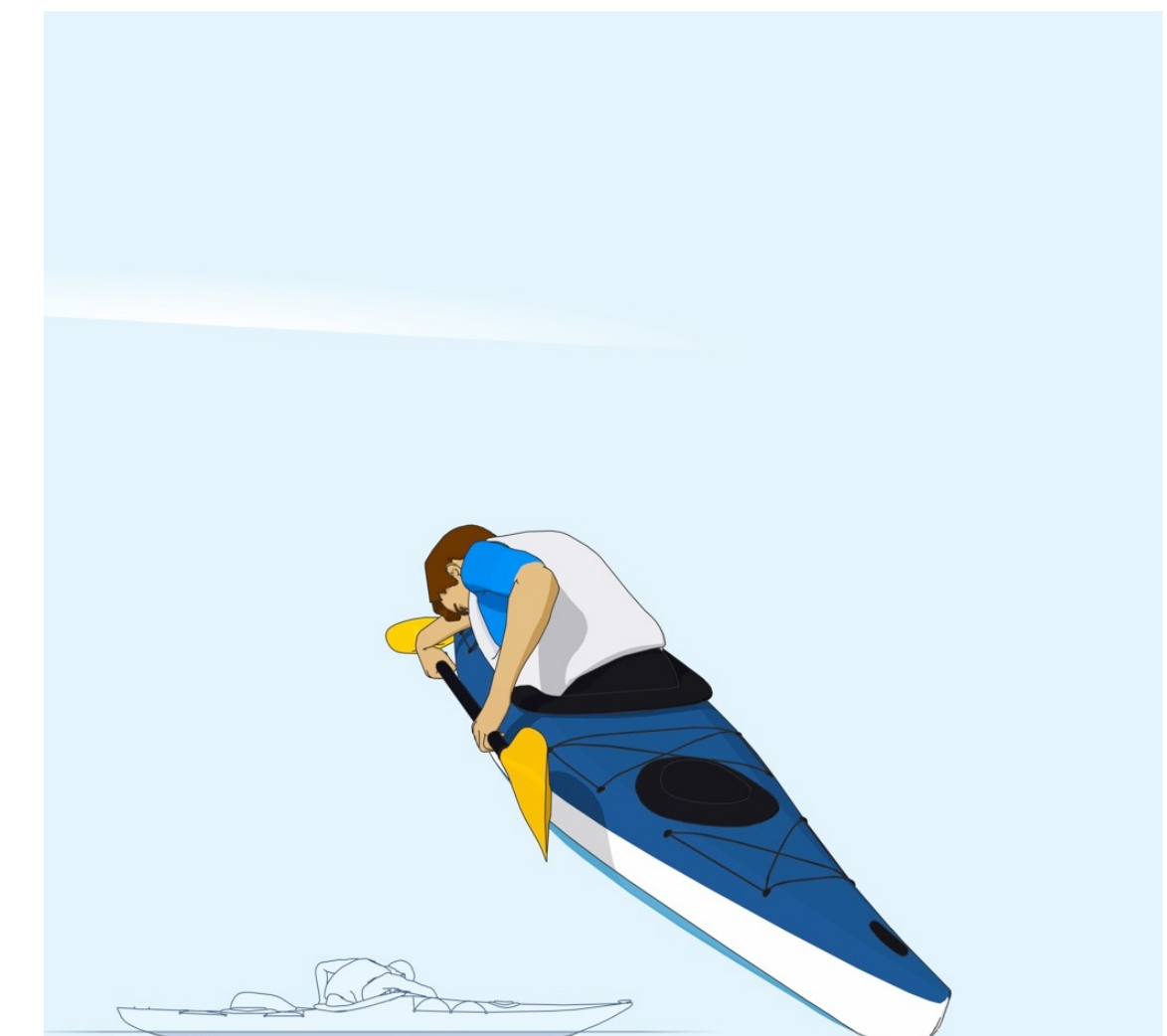
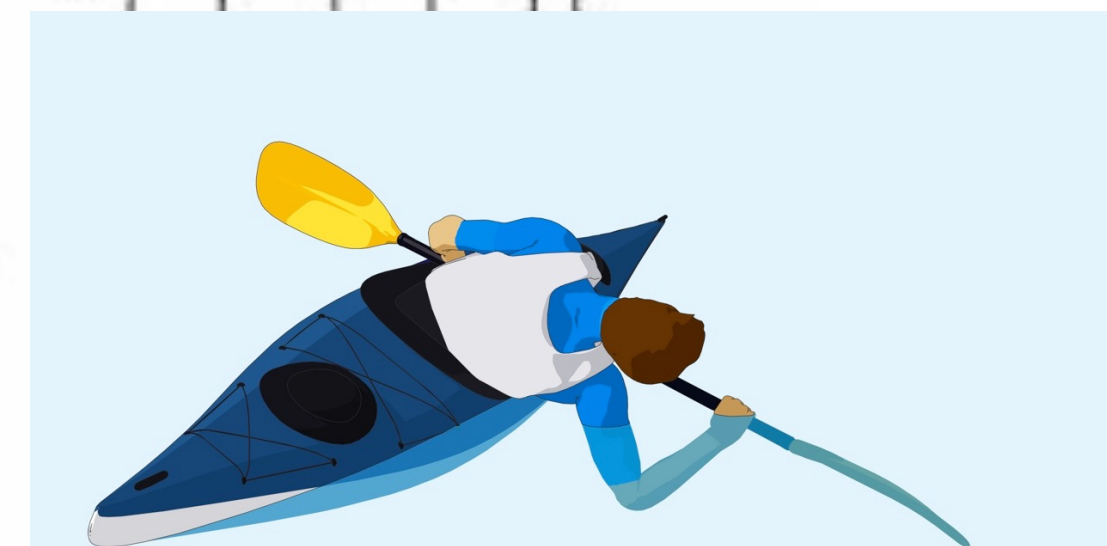
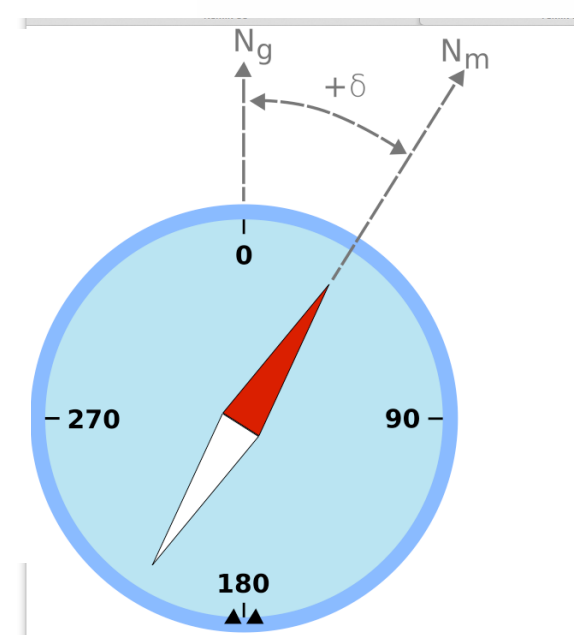

Melonnan turvallisuus 9.3.2022

Melonnan turvallisuus 9.3.2022

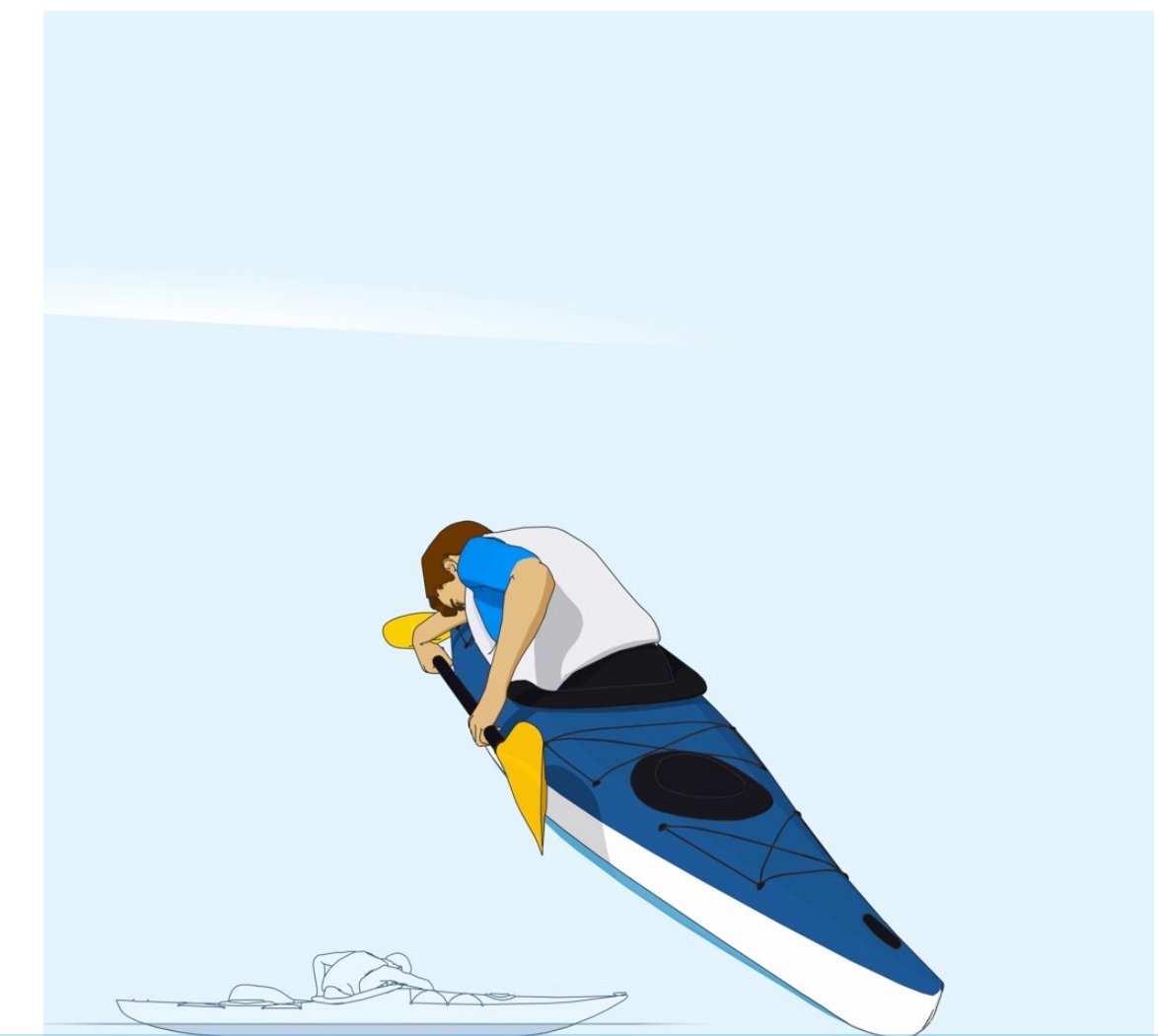
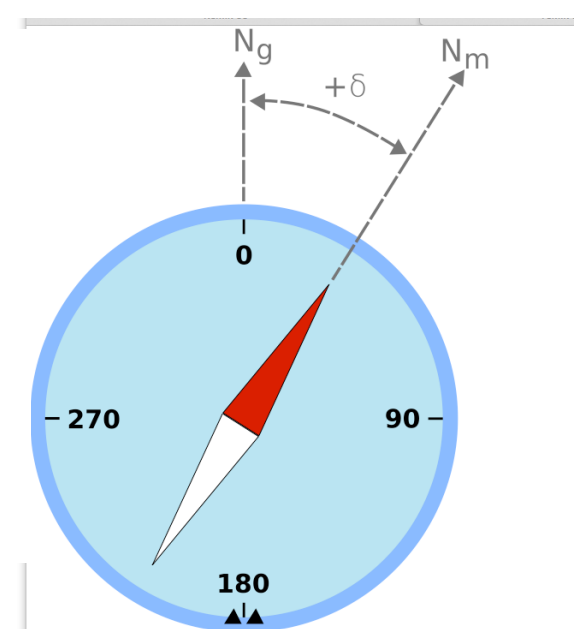
Turvallisuuden käsitteitä

Melontaturvallisuuden toimijat

Lainsäädäntö, viranomaisohjeistus, lajiyhteisön oma ohjeistus

Toiminnan järjestäjän vastuut ja velvollisuudet

Melontaturvallisuuden periaatteet

Melontaturvallisuus

Fyysinen turvallisuus

Henkinen turvallisuus

Sosiaalinen turvallisuus

Melontaturvallisuus – Fyysinen turvallisuus

Hukkumiset ja kuolemat vesillä, 1-1,5 hlö / vuosi

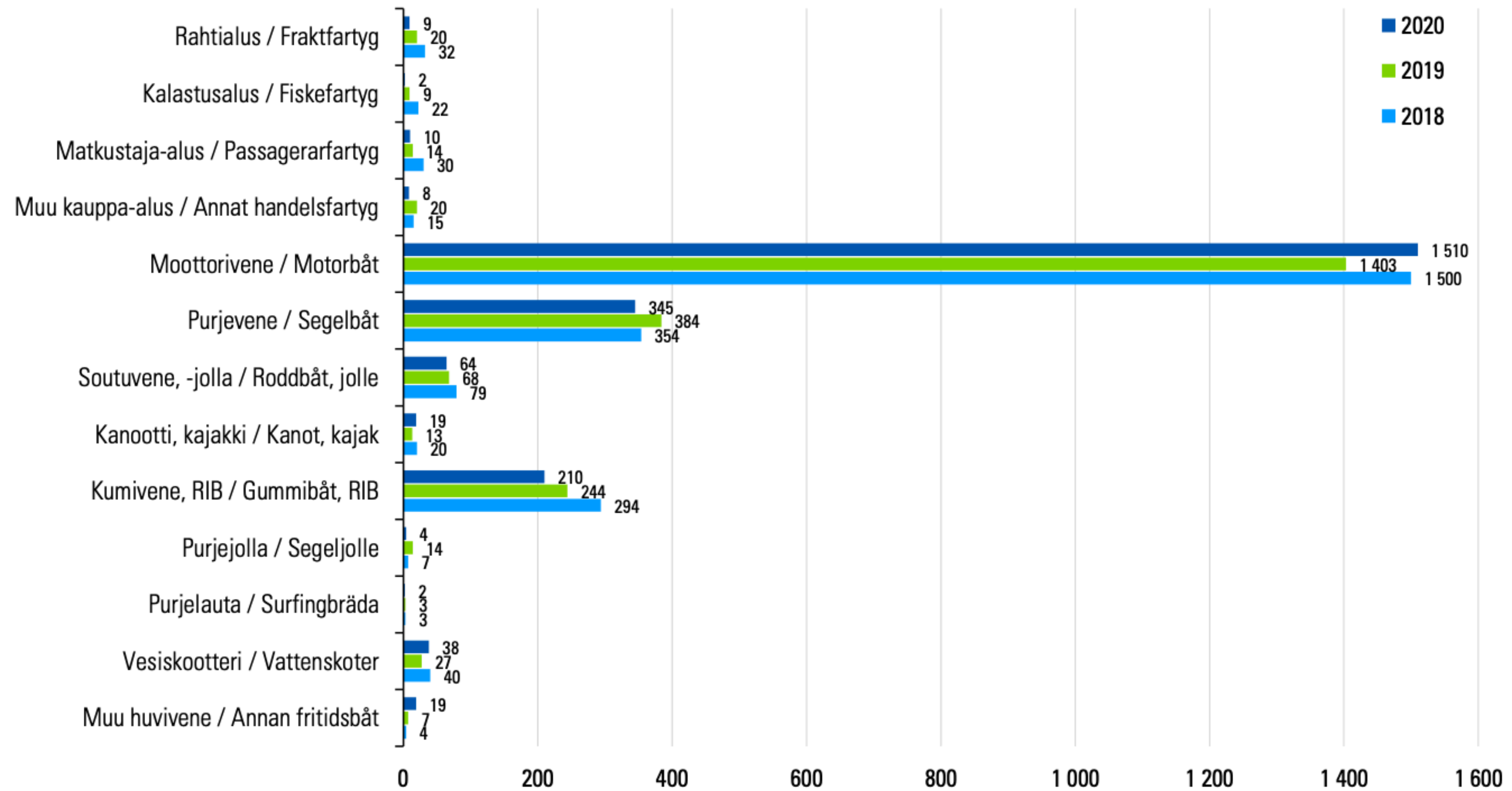
Tapaturmat vesillä, retkillä ja vajarannassa

Liikuntavammat ja rasitusvammat, erityisesti, ranteet, olkapäät ja alaselkä

Vakuutusyhtiöt eivät luokittele mitään melonnan muotoa vaaralliseksi

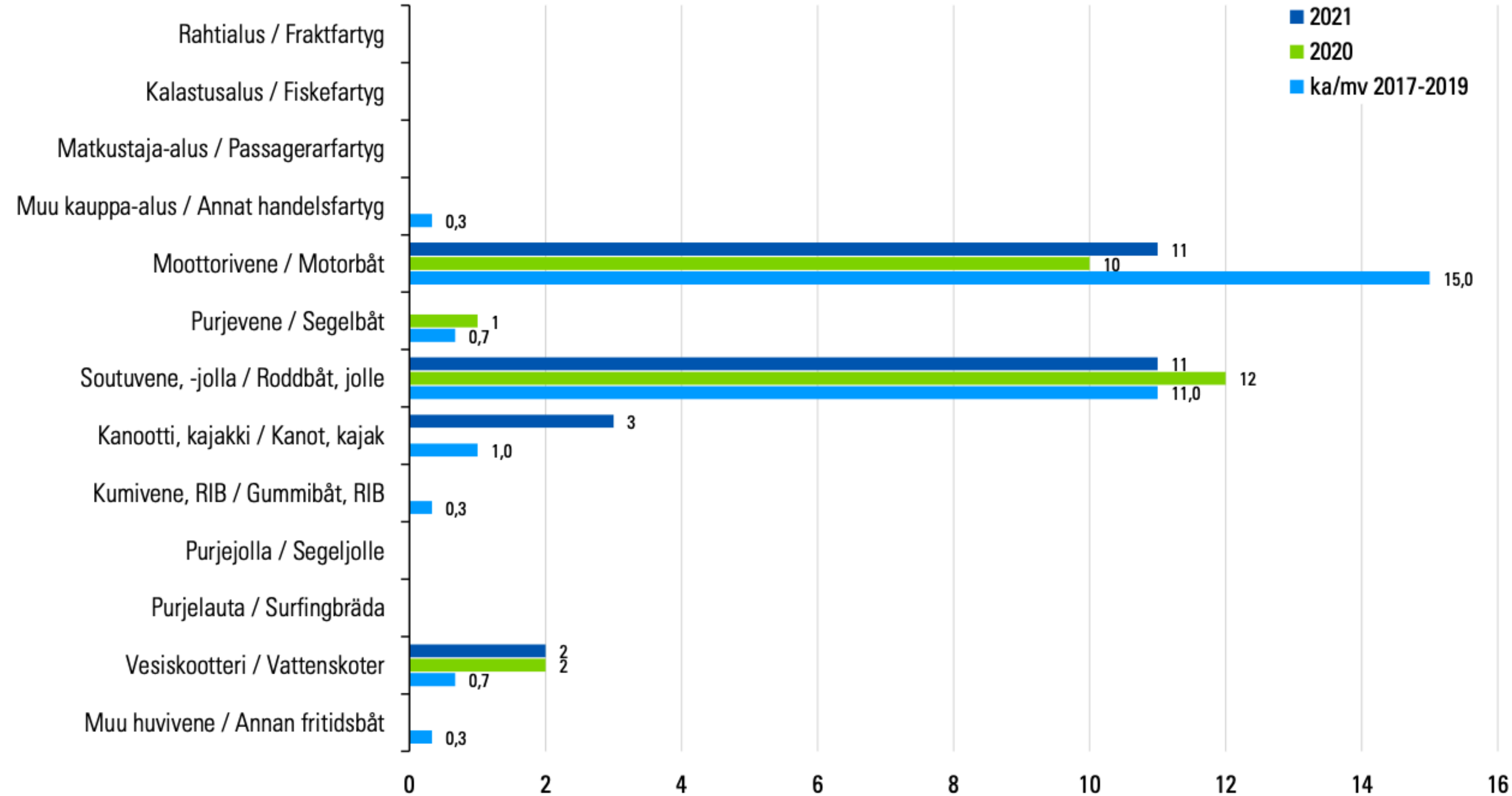

Kuva 7. Vesiliikenneonnettomuuksissa osalliset alukset 2018-2020
Figur 7. Antal fartyg som varit inblandade i sjöolyckor 2018-2020

Kuva 5. Kuolemaan johtaneissa vesiliikenneonnettomuuksissa osalliset alukset
 Figur 5. Antal fartyg som varit inblandade i sjöolyckor med dödlig utgång

ENNAKKOTIETO TAMMI-ELOKUU 2021
 FÖRHANDSUPPGIFT JANUARI-AUGUSTI 2021

Tilastokeskus

POLIISI

TRAFICOM

Melontaturvallisuus – Henkinen turvallisuus

Pelot ja traumat

”Jäänkö kiinni kajakkiin, jos kaadun?” ”Meinasin hukkua lapsena.”

Häpeä ja ahdistus

”En osaa, en pysty.” – Uimahallivuoroista muodostuu painajainen

Syyllisyys

”Muut odottavat, kun olen näin hidas.”

Melontaturvallisuus – Sosiaalinen turvallisuus

Syrjintä

”Minua ei pyydetä koskaan mukaan retkelle.”

Kiusaaminen

”Vajakepposet eivät ole minusta ollenkaan hauskoja.”

Seksuaalinen ja sukupuolinen ahdistelu

”Taputteli pyllylle ja ehdotteli pikkujouluissa.”

Alistaminen

”Meillä on tapana, että uudet tulokkaat puhdistavat konkarien kajakit.”

Vastuullinen valmentaja verkkokurssi

Vastuullinen valmentaja -verkkokurssin tavoitteena on edistää parempaa valmennusta ja turvallista toimintaympäristöä.

Verkkokurssi lisää urheilutoimijoiden yhteistä tietoisuutta ja ymmärrystä vastuullisesta valmentamisesta sekä fyysisesti, henkisesti ja sosiaalisesti turvallisen toimintaympäristön edistämisestä.

Vastuullinen valmentaja -verkkokurssi on suoritettavissa osoitteessa oppimisareena.fi.
Verkkokurssi on maksuton. Kurssin suorittaminen edellyttää rekisteröitymistä Suomisportiin.

Vastuullinen valmentaja-kurssia suositellaan kaikille ohjaus- ja valmennustehtävissä toimiville sekä seuran vastuushenkilöille.

[Vastuullinen valmentaja](#)

Melontaturvallisuuden toimijat

Vesiliikenteen turvallisuuteen liittyvät toimijat

- Ministeriöt ja eduskunta: lainsäädäntö ja valtion ohjaustoimet
 - Väylävirasto: väylät, viitat
 - Liikenteen turvallisuusvirasto Traficom: valvonta, ohjeistus ja ohjaus, rekisterit
 - Turvalisuus ja kemikaalivirasto TuKes: valvonta, ohjeistus ja ohjaus
 - Poliisi, Rajavartiolaitos: valvonta, pelastustoimet
 - Meripelastusseura: pelastustoimet
 - Kaupungit, kunnat: rantainfra
 - Järjestöt: ohjattu toiminta, koulutus, valistus
 - Veneilijät, melojat ja muut vesillä liikkujat
-

Melontaturvallisuuden toimijat

Melontaturvallisuuden neuvottelukunta

- Melontaturvallisuuden asiantuntija ja yhteydenpitoelin
 - Kokoontuu vuosittain
 - Mukana: Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Rajavartiolaitos, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, Suomen Melonta- ja Soutuliitto, NIL Finland, Valtakunnallinen seikkailukasvatusverkosto, Suomen Melontakouluttajat ry, Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry, Ympäristöministeriö, Suomen koskenlasku ja melonta ry, Suomen Latu
 - Käy läpi melontaonnettomuudet ja läheltä piti –tilanteet sekä viranomaisten melontaan liittyvät pelastus- ja avustustehtävät
 - Ylläpitää Melonnan turvallisuusohjetta
 - Keskustelee ajankohtaisista aiheista
 - Laatii tarvittaessa turvallisuustiedotteita ja turvallisuusohjeita
-

Melontaturvallisuuden toimijat

Veneilyverkosto

- Tarficomin isännöimä laaja-alainen asiantuntijaryhmä
 - Kokoonntuu n. 4 kertaa vuodessa
 - Mukana mm: Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Liikenne- ja viestintäministeriö, Poliisihallitus, Rajavartiolaitos, Suomen Meripelastusseura, Suomen Navigaatioliitto, Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry, Suomen Purjehdus ja Veneily, Suomen Melonta- ja Soutuliitto, Pidä Saaristo Siistinä ry, Sukeltajaliitto, Purjehduksen opettajat ry, Finnboat, Meripartiolaiset
 - Toimii asiantuntijaelimenä lakien valmistelussa (taustatiedot, keskustelut, lausunnot) mm: vesiliikennelaki 6/2020
 - Toimii viestiväylänä eri toimijoiden kesken (ajankohtaiset asiat, kampanjat, tilastot, havainnot ja toiveet)
-

Vesiliikennelain keskeisimmät kohdat

6 §

Vesikulkuneuvon kuljettajaa, päällikköä ja luovuttajaa koskevat yleiset vaatimukset

Vesikulkuneuvoa saa kuljettaa, ohjailla tai hallita vain henkilö, jolla on olosuhteisiin nähden tarvittava ikä, kyky ja taito vesikulkuneuvon hallitsemiseksi. Rekisteröitävää moottorikäyttöistä vesikulkuneuvoa saa ohjailla tai hallita vain henkilö, joka on täyttänyt 15 vuotta.

Jollei merilain 6 luvusta muuta johdu, vesikulkuneuvon kulusta ja turvallisuudesta vastaa sen päällikkö. Päällikkö on henkilö, joka tosiasiallisesti ohjailee tai hallitsee vesikulkuneuvoa. Jos on epäselvää, kuka on päällikkö, päällikön vastuu on viime sijassa liikenneasioiden rekisteriin merkityllä vesikulkuneuvon omistajalla tai haltijalla, joka tosiasiassa on voinut ohjailla tai hallita vesikulkuneuvoa.

Vesikulkuneuvoa ei saa luovuttaa sellaisen henkilön kuljetettavaksi, ohjailtavaksi tai hallittavaksi eikä vuokrata sellaiselle henkilölle, jolla ei ole siihen 1 momentissa edellytettyä ikää, kykyä ja taitoa.

Kuljetettavaksi, ohjailtavaksi tai hallittavaksi luovutetun tai vuokratun vesikulkuneuvon luovuttajan on huolehdittava siitä, että vesikulkuneuvo on luovutushetkellä kyseiselle vesialueelle ja siihen liittyviin olosuhteisiin nähden rakenteeltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan turvallinen siten kuin 107 §:ssä säädetään ja että vesikulkuneuvon vastaanottajalle on annettu riittävä opastus sen turvalliseen käyttöön.

Vesiliikennelain keskeisimmät kohdat

7 §

Päällikön yleinen vastuu

Vesikulkuneuvon päällikön on huolehdittava siitä, että:

- 1) vesikulkuneuvo on aiottuun matkaan ja olosuhteisiin nähden rakenteeltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan turvallinen siten kuin 107 §:ssä säädetään;
- 2) vesikulkuneuvossa olevia henkilöitä on ohjeistettu riittävällä tavalla turvallisesta vesikulkuneuvossa toimimisesta;
- 3) vesikulkuneuvossa on tarvittavat, 108 §:ssä ja sen nojalla säädetyt varusteet, ne ovat kunnossa ja helposti saatavilla;
- 4) vesikulkuneuvossa on käytettävissä asianmukaisia merikarttoja ja merenkulkujulkaisuja, jos aiottu matka edellyttää reittisuunnittelua matkan pituuden tai muun vastaavan syyn tai olosuhteen johdosta;
- 5) 108 §:ssä tarkoitetussa vesikulkuneuvossa olevilla henkilöillä on saman pykälän 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut kelluntavälineet puettuina sään, aallokon, vesikulkuneuvon kunnan tai muiden olosuhteiden niin edellyttäessä; ja

Kuluttajaturvallisuuslain keskeisimmät kohdat

5 §

Huolellisuusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistauduttava siitä, että kulutustavarasta tai kuluttajapalvelusta ei aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Toiminnanharjoittajalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot kulutustavarasta ja kuluttajapalvelusta, ja hänen on arvioitava niihin liittyvät riskit.

7 §

Turvallisuusasiakirja

Palvelun tarjoajan, on laadittava turvallisuusasiakirja, joka sisältää suunnitelman vaarojen tunnistamiseksi ja riskien hallitsemiseksi sekä niistä tiedottamiseksi palvelun tarjoamisessa mukana oleville.

9 §

Tietojen antaminen kuluttajille

Toiminnanharjoittajan on selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla annettava kuluttajille ja kuluttajiin rinnastettaville tarvittavat tiedot, jotta he pystyvät arvioimaan kulutustavaroihin ja kuluttajapalveluihin liittyvät vaarat.

Melonnan turvallisuusohje

- Melonnan turvallisuusohje on melontaturvallisuuden neuvottelukunnan laatima yleinen melontaturvallisuuden ohjeistus (2002, päivitetty 2012)
 - Tärkein melontaturvallisuusdokumentti, alan toimintamalli / standardi
 - Ohjaa kaikkien toimijoiden kaikkea melontatoimintaa
 - Sisältää mm: Ohjeet kanootin rakenteesta, melojan varustuksesta, toimintamallit ohjaustilanteisiin
 - Päivitetään parhaillaan (uudet välineet, uusi lainsäädäntö)
-

Yhdistyksen sisäisen melontatoiminnan vastuu

Yhdistyksen hallitus on vastuussa yhdistyksen toiminnasta, myös turvallisuudesta.

Rikosoikeudellisia seuraamuksia voi tulla vain, jos on rikottu lakia. Tällöin kyseessä on todennäköisesti tahallisuus, vakava tuottamuksellisuus tai laiminlyönti.

Yhdistysten jäsenten omatoimisessa toiminnassa jokainen on lähtökohtaisesti vastuussa itsestään.

Ulkopuolisille järjestetyn melontatoiminnan vastuu

Kuluttajapalveluiden tarjoaminen tuo enemmän velvollisuuksia, kuin yhdistyksen jäsenpalveluiden tuottaminen.

Jos toimintaan osallistuu yhdistyksen ulkopuolisia (esim. Melontaan tutustuminen tai Meloja 1 -kurssi), tulkitaan toiminta kuluttajaturvallisuuslain mukaiseksi kuluttajapalveluksi.

Huolellisuusvelvoite – Turvallisuusasiakirjat – Tietojen antaminen kuluttajalle

Melontaturvallisuuden perusta

1) Ennalta harjoitellut turvallisuustaidot

melontataito, navigointitaito, toimiminen kaatumistilanteessa, toimiminen hätätilanteessa

2) Riskikartoitus

Mitä vaaroja tai riskejä toimintaan sisältyy. Huomioitava paikalliset olosuhteet, osallistujat ja käytössä oleva kalusto.

3) Ennakoiva ja varautuva toimintamalli

Miten havaitut toiminnan riskit minimoidaan? Riskien toteutumiseen, eli mahdollisiin ongelmatilanteisiin varaudutaan vähintään kolminkertaisell varmistuksella: Suunnitelma - varasuunnitelma - varasuunnitelman varasuunnitelma

Melontaturvallisuuden toimijat ja keskeiset periaatteet

- Käytännössä kaikki organisoidussa melontatoiminnassa mukana olevat ja suuri joukko omatoimimelojia on käynyt Melonna peruskurssin (vuosittain 2000-3000)
- Melonnan perustekniikat, kalusto ja varusteet, sää- ja ympäristö, jokamiehen oikeudet ja – velvollisuudet, melontaturvallisuus
- Melontaturvallisuus: muu vesiliikenne ja väylät, väistämissäännöt, tärkeimmät merimerkit, sää ja olosuhteet, omien kykyjen arvioiminen, varusteet

Melontaturvallisuuden toimijat ja keskeiset periaatteet

Seuratoimijat, melontaohjaajat, melontaoppaat ja melontakouluttajat opettavat turvallisen melonnan käytännöt ja vaikuttavat esimerkillään.

Melontaturvallisuuden perusta – ennakointi ja varautuminen

1. Suojaisa vesialue

Suojaisa vesialue → 2. tukeva kajakki

Suojaisa vesialue → tukeva kajakki → kaatuminen → 3. kajakkipyörähdys

Suojaisa vesialue → tukeva kajakki → kaatuminen → kajakkipyörähdys ei onnistu → 4. avustettu kajakkiin nouseminen

Suojaisa vesialue → tukeva kajakki → kaatuminen → kajakkipyörähdys ei onnistu → avustettu kajakkiin nouseminen ei onnistu → 5. hinaaminen rantaan

Suojaisa vesialue → tukeva kajakki → kaatuminen → kajakkipyörähdys ei onnistu → avustettu kajakkiin nouseminen ei onnistu → hinaaminen rantaan → hinaaminen rantaan ei onnistu → 6. avun hälyttäminen

Suojaisa vesialue → tukeva kajakki → kaatuminen → kajakkipyörähdys ei onnistu → avustettu kajakkiin nouseminen ei onnistu → hinaaminen rantaan → hinaaminen rantaan ei onnistu → avun hälyttäminen → 7. meripelastus auttaa

Melontaturvallisuuden perusta – ennakointi ja varautuminen

Lähtökohtaisesti meloja on vesillä aina oman avun varassa.
”Oma apu, paras apu.”

Rajavartiolaitos, Markus Laihin

Melonnan turvallisuus – linkkejä

[SMSL verkkosivut melonnan turvallisuus](#)

[Melonnan turvallisuusohje](#)

Melonta- ja Soutuliiton LP –raportointilomake:

<https://melontajasoutuliitto.fi/melonta/melonnan-turvallisuusohje/laheltapiti-ja-onnettomuusraportti/>

Tukes – Turvallisuustoiminnan itsearviointilomake: <https://tukes.fi/turvallisuustoiminnan-itsearviointi>

Traficom – Ohjeita vesikulkuneuvon vuokranantajalle:

<https://www.traficom.fi/fi/liikenne/veneily/ohjeita-vesikulkuneuvon-vuokranantajalle>

Vesiliikenneonnettomuudet vuositilasto 2019 Traficom:

<https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/VESILONN-2019-vuosi.pdf>

Vesiliikenneonnettomuudet 2020 Traficom:

<https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/VESILONN-2020-vuosi.pdf>

